Konstitutionsutskottets betänkande 2026/27:KU6

Stärkt konstitutionell beredskap (vilande grundlagsförslag m.m.)

Sammanfattning

I betänkandet anmäls för slutligt beslut ett vilande förslag till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser. Utskottet föreslår att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen antar regeringens förslag till vissa ändringar av språklig och redaktionell karaktär i riksdagsordningens tilläggsbestämmelser.

Förslagen innebär att riksdagen och regeringen ges bättre förutsättningar att i krig och andra svåra kriser fullgöra sina uppgifter och fatta nödvändiga beslut på legal grund. Förslagen innebär bl.a. följande:

- Riksdagens möjligheter att sammanträda stärks.
- Riksdagens krigsdelegation behålls för krig och krigsfara, och reglerna om delegationen justeras. Bland annat får talmannen en roll som motsvarar den i riksdagen. Vidare ska en ledamot som blir statsråd inte längre kunna ingå i delegationen.
- Det införs nya bestämmelser om normgivning i allvarliga fredstida krissituationer. Regleringen innebär att riksdagen med kvalificerad majoritet ska kunna ge regeringen särskilda befogenheter att meddela föreskrifter om det behövs för att hantera krissituationen. Befogenheterna ska när som helst kunna återkallas av riksdagen.

Utskottet föreslår också att riksdagen antar utskottets förslag till ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen. Ändringen är av lagteknisk karaktär.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen antar utskottets förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Den föreslagna ändringen är en följdändring av redaktionell karaktär.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Utskottets förslag till ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen föreslås träda i kraft den 2 januari 2027.

Utskottet föreslår att utskottets förslag till ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen (förslagspunkt 3) antas och beslutas enligt 8 kap. 17 § första stycket andra meningen regeringsformen.

I betänkandet finns en reservation (MP).

Behandlade förslag

Vilande förslag beslutat den 3 december 2025 till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser (bet. 2025/26:KU8, rskr. 2025/26:79).

Proposition 2024/25:155 Stärkt konstitutionell beredskap punkt 2.2.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 4
Redogörelse för ärendet 5
Utskottets överväganden 7
Vilande förslag 7
Utskottets anmälan och yttrande 7
Ändringar i riksdagsordningens tilläggsbestämmelser 8
Utskottets ställningstagande 8
Ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen 8
Utskottets ställningstagande 8
Ändring i offentlighets- och sekretesslagen 9
Utskottets ställningstagande 9
Reservation 10
Vilande förslag, punkt 1 (MP) 10
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 11
Vilande förslag 11
Propositionen 11
Bilaga 2
Vilande förslag 12
Bilaga 3
Utskottets lagförslag 20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Vilande förslag

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser.

Reservation (MP)

2. Ändringar i riksdagsordningens tilläggsbestämmelser

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser tilläggsbestämmelser och rubriker före tilläggsbestämmelser.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:155 punkt 2.2.

3. Ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i riksdagsordningen.

4. Ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Stockholm den 5 november 2026

På konstitutionsutskottets vägnar

Oscar Sjöstedt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Oscar Sjöstedt (SD), Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Mirja Räihä (S), Per-Arne Håkansson (S), Ulrik Nilsson (M), Caroline Täljeblad (V), Ludvig Aspling (SD), Magnus Haara (C), Mats Sander (M), Jan Riise (MP), Cecilia Engström (KD), Amalia Rud Stenlöf (S), Roger Hedlund (SD), Erik Nygårds (L), Talla Alkurdi (S) och Åsa Kullgren (S).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Grundlagar stiftas genom två likalydande beslut (8 kap. 14 § regeringsformen). Genom det första beslutet antas grundlagsförslaget som vilande. Genom det andra beslutet antas grundlagsförslaget som slutligt. Det andra beslutet får inte fattas tidigare än att det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats.

Även huvudbestämmelser i riksdagsordningen stiftas enligt 8 kap. 17 § regeringsformen på detta sätt. De kan också stiftas genom endast ett beslut, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för beslutet.

Det är konstitutionsutskottets uppgift att anmäla vilande beslut i ärenden som rör grundlagar eller riksdagsordningen till kammaren för slutligt beslut (9 kap. 24 § riksdagsordningen).

Vilande förslag

Under riksmötet 2025/26 lade regeringen fram ett förslag till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen (prop. 2024/25:155). Förslagen behandlades i konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU8 Stärkt konstitutionell beredskap.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Riksdagen beslutade den 3 december 2025 att som vilande anta regeringens förslag till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser (bet. 2025/26:KU8, rskr. 2025/26:79).

Det vilande förslaget till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelserna finns förtecknat i bilaga 1. Förslaget i sin helhet finns i bilaga 2.

Övriga lagförslag

I ärendet behandlas även förslagen till ändringar i riksdagsordningens tilläggsbestämmelser som lämnades i proposition 2024/25:155. Utskottet bedömde att förslagen har ett sådant samband med de föreslagna ändringarna i regeringsformen och i riksdagsordningens huvudbestämmelser att de borde behandlas av riksdagen först i samband med att riksdagen slutligt behandlar förslaget till grundlagsändringar och förslaget till ändringar i riksdagsordningens huvudbestämmelser. Utskottet föreslog därför att behandlingen av dessa förslag skulle få skjutas upp till riksmötet 2026/27 (bet. 2025/26:KU8). Riksdagen beslutade den 3 december 2025 i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2025/26:79).

Förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser tilläggsbestämmelserna finns förtecknat i bilaga 1. Förslaget i sin helhet finns i bilaga 2.

Under beredningen av ärendet har vidare uppmärksammats att det behövs dels en ändring av lagteknisk karaktär i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen, dels en följdändring av redaktionellt slag i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Utskottet lämnar förslag på sådana ändringar. Förslagen finns i bilaga 3.

Utskottets överväganden

Vilande förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser.

Jämför reservationen (MP).

Förslagets innebörd i korthet

Det vilande förslaget om ändringar i regeringsformen och ändringar i riksdagsordningen innebär att riksdagen och regeringen ges bättre förutsättningar att i krig och andra svåra kriser fullgöra sina uppgifter och fatta nödvändiga beslut på legal grund. Förslagen innebär bl.a. följande:

- Riksdagens möjligheter att sammanträda stärks.
- Riksdagens krigsdelegation behålls för krig och krigsfara, och reglerna om delegationen justeras. Bland annat får talmannen en roll som motsvarar den i riksdagen. Vidare ska en ledamot som blir statsråd inte längre kunna ingå i delegationen.
- Det införs nya bestämmelser om normgivning i allvarliga fredstida krissituationer. Regleringen innebär att riksdagen med kvalificerad majoritet ska kunna ge regeringen särskilda befogenheter att meddela föreskrifter om det behövs för att hantera krissituationen. Befogenheterna ska när som helst kunna återkallas av riksdagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets anmälan och yttrande

Under riksmötet 2025/26 antog riksdagen som vilande det förslag till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser som har redovisats i det föregående. Genom detta betänkande anmäler utskottet nu beslutet till kammaren för slutligt beslut.

Med hänvisning till vad utskottet anförde vid ärendets första behandling föreslår utskottet att riksdagen slutligt antar förslaget.

Ändringar i riksdagsordningens tilläggsbestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser tilläggsbestämmelser. Ändringarna har ett samband med det vilande förslaget och är av språklig och redaktionell karaktär.

Propositionen

I proposition 2024/25:155 föreslår regeringen ändringar i riksdagsordningen också i de delar det avser tilläggsbestämmelser och rubriker före tilläggsbestämmelser. De föreslagna ändringarna är av språklig och redaktionell karaktär och föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets ställningstagande

Vid den första behandlingen av propositionen ansåg utskottet att förslaget till ändringar i riksdagsordningen i de delar det avser tilläggsbestämmelser och rubriker före tilläggsbestämmelser har ett sådant samband med de föreslagna ändringarna i regeringsformen och i riksdagsordningens huvudbestämmelser att de borde behandlas först i samband med att riksdagen slutligt antar förslaget till grundlagsändringar och förslaget till ändringar i riksdagsordningens huvudbestämmelser. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottet har nu föreslagit att riksdagen slutligt antar förslagen till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelserna. Utskottet ställer sig bakom de föreslagna ändringarna i tilläggsbestämmelserna som är av språklig och redaktionell karaktär.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i riksdagsordningen också i de delar det avser tilläggsbestämmelser och rubriker före tilläggsbestämmelser.

Ändring i en huvudbestämmelse i riksdagsordningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i riksdagsordningen. Ändringen är av lagteknisk karaktär.

Utskottets ställningstagande

I det vilande förslaget föreslås bl.a. en ändring i 9 kap. 13 § riksdagsordningen. Efter att riksdagen antagit förslaget som vilande i december 2025 ändrades bestämmelsen genom en lagändring som trädde i kraft den 1 september 2026 (framst. 2025/26:RS5, bet. 2025/26:KU38, rskr. 2025/26:366). Konsekvensen

är att de ändringar som trädde i kraft den 1 september 2026 kommer att falla bort om det vilande förslaget antas och paragrafen ändras den 1 januari 2027. Detta har inte varit riksdagens eller regeringens avsikt.

Utskottet föreslår därför att riksdagen antar utskottets förslag till ändring i riksdagsordningen. Därigenom får 9 kap. 13 § riksdagsordningen den lydelse som varit avsedd.

Utskottet föreslår att riksdagens beslut att anta utskottets förslag till ändring i 9 kap. 13 § riksdagsordningen fattas med kvalificerad majoritet (8 kap. 17 § första stycket andra meningen regeringsformen).

Ändring i offentlighets- och sekretesslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Ändringen är en följdändring av redaktionell karaktär.

Bakgrund

I 41 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, hänvisas till bl.a. tilläggsbestämmelse 13.11.2 riksdagsordningen. I proposition 2024/25:155 föreslås en ändring i riksdagsordningen som innebär att denna tilläggsbestämmelse får en ny beteckning. Regeringen har dock inte lämnat något förslag om ändrad beteckning av tilläggsbestämmelsen i 41 kap. 2 § OSL.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår i detta betänkande att riksdagen antar bl.a. förslaget till ändrad beteckning på tilläggsbestämmelse 13.11.2 riksdagsordningen. Av förbiseende har regeringen inte lämnat något förslag till ändring i 41 kap. 2 § OSL där det görs en hänvisning till tilläggsbestämmelsen. Mot denna bakgrund föreslår utskottet en sådan följdändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Utskottet har inte inhämtat något yttrande från Lagrådet eftersom Lagrådets granskning skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet. Utskottet har inte heller i övrigt inhämtat upplysningar eller yttranden eftersom utskottet inte anser det vara behövligt.

Reservation

Vilande förslag, punkt 1 (MP)

av Jan Riise (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen förkastar det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser.

Ställningstagande

Jag står inte bakom den del av grundlagsförslaget som avser 16 kap. 3 och 4 §§ regeringsformen och som innebär att regeringen ska få samma möjlighet som riksdagen att införa regler om begränsningar av fri- och rättigheter eller på civilrättens område utan att varken aktiveringsbeslutet fattas av riksdagen eller att reglerna godkänns av riksdagen på förhand. Det kan komma att innebära flera stora risker. Förslaget innebär att regeringen, i vissa fall, kommer att kunna fatta det aktiveringsbeslut som öppnar för beredskapslagstiftning och samtidigt besluta om ny lagstiftning som inte sedan tidigare förberetts. Detta ska sedan godkännas i efterhand av riksdagen. Även om själva underställandet av nya regler måste gå från regeringen till riksdagen inom en vecka kommer en riksdagsminoritet att kunna förlänga beredningen. Ytterst kan regeringens nya bestämmelser därför komma att vara i kraft en hel månad, om det inte dessförinnan kan läggas fram ett utskottsinitiativ om en lag som upphäver bestämmelserna. Det finns heller ingen särskild spärr mot att åtgärder upprepas identiskt eller i liknande form även om de skulle underkännas av riksdagen. Under en månad kan mycket allvarliga konsekvenser för enskilda individer och företag hinna uppstå. Inte ens om riksdagen omedelbart skulle avsätta regeringen skulle åtgärderna automatiskt upphöra att vara i kraft.

Befogenheten att införa begränsningar av fri- och rättigheter eller på civilrättens område bör ligga kvar hos riksdagen. Riksdagen har redan i dag förmågan och verktygen att snabbt hantera oförutsedda situationer.

Jag står bakom förslaget i övriga delar. Men mot bakgrund av den stora vikt jag lägger vid invändningen mot att regeringen ges möjlighet att införa begränsningar utan något aktiveringsbeslut från riksdagen eller stöd i lag, och det förhållandet att det vilande förslaget endast kan antas eller förkastas i sin helhet, anser jag att det vilande förslaget bör förkastas.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Vilande förslag

Den 3 december 2025 beslutade riksdagen att som vilande anta det förslag till lag om ändring i regeringsformen och riksdagsordningen i de delar det avser huvudbestämmelser och rubriker före huvudbestämmelser som regeringen lagt fram i proposition 2024/25:155 (bet. 2025/26:KU8, rskr. 2025/26:79).

Propositionen

Proposition 2024/25:155 Stärkt konstitutionell beredskap:

2.2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i riksdagsordningen.

Förslaget behandlas i den del som avser tilläggsbestämmelserna.

BILAGA 2

Vilande förslag

1 Förslag till lag om ändring i regeringsformen

Härigenom föreskrivs i fråga om regeringsformen[1]

dels att 4 kap. 1 § och 15 kap. 2, 3 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 16 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
1 §	
Riksdagen sammanträder till riksmöte varje år. Riksmötet hålls i Stockholm, om inte riksdagen eller talmannen bestämmer *annat* av hänsyn till riksdagens säkerhet eller frihet.	Riksdagen sammanträder till riksmöte varje år. Riksmötet hålls i Stockholm, om inte riksdagen eller talmannen bestämmer *annan ort* av hänsyn till riksdagens säkerhet eller frihet *eller andra tvingande skäl. Riksdagen kan i riksdagsordningen föreskriva att sammanträden av sådana hänsyn eller skäl också får hållas utan att äga rum på en viss ort.*
15 kap.	
2 §	
Är riket i krig eller krigsfara, ska en inom riksdagen *utsedd* krigsdelegation träda i riksdagens ställe*, om förhållandena kräver det*. Om riket är i krig, *meddelas beslut* att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe av Utrikesnämndens ledamöter *enligt närmare bestämmelser i riksdagsordningen*. Innan *beslut meddelas* ska samråd *ske* med statsministern, om det är möjligt. *Hindras* nämndens ledamöter *av krigsförhållandena* att sammanträda, *meddelas* beslutet av regeringen. Om riket är i krigsfara, *meddelas* beslutet av Utrikesnämndens ledamöter i förening med statsministern. För ett sådant beslut	*Om* riket *är* i krig eller krigsfara *och förhållandena kräver det*, ska en inom riksdagen *vald* krigsdelegation träda i riksdagens ställe. Om riket är i krig, *fattas beslutet* att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe av Utrikesnämndens ledamöter. Innan *beslutet fattas* ska samråd med statsministern *ske*, om det är möjligt. *Skulle krigsförhållandena hindra* nämndens ledamöter *från* att sammanträda, *fattas* beslutet av regeringen. Om riket är i krigsfara, *fattas* beslutet av Utrikesnämndens ledamöter i förening med statsministern. För ett sådant beslut krävs att statsministern och sex av nämndens ledamöter röstar för det.

[1] Regeringsformen omtryckt 2022:1600.

krävs att statsministern och sex av nämndens ledamöter röstar för det.

Krigsdelegationen och regeringen kan i samråd eller var för sig besluta att riksdagen ska återta sina befogenheter. Beslutet ska fattas så snart förhållandena medger det.

Bestämmelser om krigsdelegationens sammansättning meddelas i riksdagsordningen.

Bestämmelser om krigsdelegationens sammansättning *och ytterligare bestämmelser om förfarandet vid beslutet att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe* meddelas i riksdagsordningen.

3 §

Medan krigsdelegationen är i riksdagens ställe utövar den riksdagens befogenheter. Den får dock inte fatta beslut som avses i 11 § första stycket första meningen eller andra eller fjärde stycket.

Medan krigsdelegationen är i riksdagens ställe utövar den riksdagens befogenheter. Den får dock inte *ändra eller upphäva bestämmelser i riksdagsordningen om antalet ledamöter i delegationen. Den får inte heller* fatta *sådana* beslut *som rör val till riksdagen* som avses i 11 § första stycket första meningen eller andra eller fjärde stycket.

Krigsdelegationen beslutar själv om formerna för sin verksamhet.

6 §

Är riket i krig eller krigsfara eller råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i visst ämne som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag. *Om det behövs med hänsyn till försvarsberedskapen, kan regeringen även i annat fall med stöd av bemyndigande i lag genom förordning bestämma att en i lag meddelad föreskrift om rekvisition eller annat sådant förfogande ska börja eller upphöra att tillämpas.*

I en lag med ett sådant bemyndigande ska det noga anges under vilka förutsättningar bemyndigandet får utnyttjas. Bemyndigandet medför inte rätt att stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdags-

Om riket *är* i krig eller krigsfara, eller *om det* råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i *ett* visst ämne som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag. *I en lag med ett sådant bemyndigande ska det noga anges under vilka förutsättningar bemyndigandet får utnyttjas.*

ordningen eller lag om val till riksdagen.

Om ett dröjsmål skulle leda till avsevärt men för angelägna allmänna intressen kan regeringen även utan bemyndigande i lag meddela föreskrifter som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag eller med stöd av bemyndigande i lag.

Föreskrifter som avses i andra stycket ska gälla för viss tid, dock längst tre månader. Föreskrifterna ska så snart som möjligt underställas riksdagen för prövning. För att riksdagen ska godkänna föreskrifterna krävs att minst tre fjärdedelar av de röstande enas om beslutet. Föreskrifterna upphör omedelbart att gälla

1. om de inte underställs riksdagen inom en vecka från den dag då de beslutades,

2. om de inte godkänns vid riksdagens prövning, eller

3. om riksdagen inte prövar föreskrifterna inom en månad från det att de underställdes.

Regeringen får inte med stöd av andra stycket eller ett bemyndigande som avses i första stycket stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen.

16 kap. Allvarliga fredstida krissituationer

Beslut om befogenheter

1 § Om det råder en allvarlig fredstida krissituation och förhållandena kräver det kan riksdagen besluta att regeringen ska ha de särskilda befogenheter att meddela föreskrifter som anges i 2 och 3 §§. Ett sådant beslut kräver att minst tre fjärdedelar av de röstande enas om det.

Om det är uppenbart att riksdagens beslut inte kan avvaktas får regeringen fatta beslutet. Ett sådant beslut ska så snart som möjligt underställas riksdagen för prövning. För att riksdagen ska godkänna beslutet krävs att minst tre fjärdedelar av de röstande enas om detta.

Regeringens befogenheter

2 § Efter ett beslut enligt 1 § kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i ett visst ämne som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag. I en lag med ett sådant bemyndigande ska det noga anges under vilka förutsättningar bemyndigandet får utnyttjas.

Regeringen får inte med stöd av ett bemyndigande som avses i första stycket stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen.

3 § Om ett dröjsmål skulle leda till avsevärt men för angelägna allmänna intressen kan regeringen efter ett beslut enligt 1 § även utan bemyndigande i lag meddela föreskrifter som enligt grundlag annars ska meddelas genom lag eller med stöd av bemyndigande i lag.

Regeringen får inte med stöd av första stycket stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordningen eller lag om val till riksdagen.

4 § Föreskrifter som avses i 3 § ska gälla för viss tid, dock längst tre månader.

Föreskrifterna ska så snart som möjligt underställas riksdagen för prövning. För att riksdagen ska godkänna föreskrifterna krävs att minst tre fjärdedelar av de röstande enas om beslutet.

Föreskrifterna upphör omedelbart att gälla

1. om de inte underställs riksdagen inom en vecka från den dag då de beslutades,
2. om de inte godkänns vid riksdagens prövning, eller
3. om riksdagen inte prövar föreskrifterna inom en månad från det att de underställdes.

Upphörande av befogenheter

5 § Riksdagen och regeringen kan var för sig besluta att regeringen inte längre ska ha de särskilda befogenheter att meddela föreskrifter som anges i 2 och 3 §§. Ett sådant beslut ska fattas så snart det inte längre råder en allvarlig fredstida krissituation eller befogenheterna inte längre behövs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2 Förslag till lag om ändring i riksdagsordningen

Härigenom föreskrivs i fråga om riksdagsordningen

dels att tilläggsbestämmelse 13.11.1 ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före tilläggsbestämmelserna 13.11.1 och 13.11.2 ska utgå,

dels att nuvarande tilläggsbestämmelse 13.11.2 ska betecknas 13.11 a.1,

dels att 7 kap. 8 §, 9 kap. 13 och 15 §§, 12 kap. 8 §, 13 kap. 11 och 12 §§, den nya tilläggsbestämmelsen 13.11 a.1 och rubrikerna närmast före 9 kap. 15 § och 13 kap. 12 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 13 kap. 11 a §, och närmast före 13 kap. 11 a § och tilläggsbestämmelse 13.11 a.1 nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

7 kap.

8 §

Konstitutionsutskottet ska bereda ärenden som rör grundlagarna och riksdagsordningen.

Utskottet ska också bereda ärenden enligt 16 kap. 1 och 5 §§ regeringsformen om att regeringen ska ha eller inte längre ska ha särskilda befogenheter att meddela föreskrifter i en allvarlig fredstida krissituation.

Utskottet ska följa tillämpningen i riksdagen av subsidiaritetsprincipen enligt 9 kap. 20 § andra stycket och en gång om året meddela kammaren sina iakttagelser.

Ytterligare bestämmelser om utskottets uppgifter finns i regeringsformen och denna lag.

9 kap.

13 §

Om en proposition eller en framställning måste behandlas skyndsamt får riksdagen, på förslag av regeringen eller det riksdagsorgan som lämnat framställningen, besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl.

Om regeringen genom en proposition underställer riksdagen en förordning eller ett beslut för prövning får riksdagen besluta om förkortad motionstid på förslag av talmannen. Talmannen ska samråda med gruppledarna inför ett sådant förslag.

Riksdagen får på förslag av talmannen besluta att förlänga motionstiden om det finns särskilda skäl.

***Motion* med anledning av en händelse av större vikt**	***Motioner* med anledning av en händelse av större vikt *och om regeringens befogenheter***
15 §	
Motioner med anledning av en händelse av större vikt får väckas gemensamt av minst tio ledamöter, om händelsen inte kunde förutses eller beaktas under den allmänna motionstiden eller någon annan motionstid som anges i detta kapitel.	
	Motioner om att regeringen inte längre ska ha särskilda befogenheter att meddela föreskrifter i en allvarlig fredstida krissituation får alltid väckas gemensamt av minst tio ledamöter.
12 kap.	
8 §	
Ett val ska ske med slutna sedlar, om inte annat följer av 6 eller 7 § eller av annan huvudbestämmelse i denna lag.	
Om två eller flera personer ska väljas genom val med slutna sedlar, fördelas platserna proportionellt mellan varje gruppering av riksdagsledamöter som uppträder under gemensam beteckning vid valet (proportionellt val).	
Platserna fördelas mellan grupperingar genom att en plats i taget tilldelas den gruppering som för varje gång får det högsta jämförelsetalet. Jämförelsetalet är lika med grupperingens röstetal, så länge grupperingen inte har tilldelats någon plats. Därefter beräknas jämförelsetalet genom att grupperingens röstetal delas med det antal platser som grupperingen har tilldelats, ökat med 1. Vid lika jämförelsetal ska avgörandet ske genom lottning.	
	Vid val av ledamöter i krigsdelegationen ska det som sägs om grupperingar i andra och tredje styckena i stället gälla partigrupper.
13 kap.	
11 §	
Riksdagen ska enligt 15 kap. 2 § regeringsformen välja en krigsdelegation inom sig.	
Krigsdelegationen består av talmannen som ordförande och av *50 andra* ledamöter, som riksdagen väljer för riksdagens valperiod. Delegationen väljer *inom sig* vice ordförande enligt 12 kap. 16 §. *En riksdagsledamot är behörig att vara ledamot i krigsdelegationen även om han eller hon tillhör*	Krigsdelegationen består av talmannen som ordförande och av *51* ledamöter, som riksdagen väljer för riksdagens valperiod. Delegationen väljer vice ordförande *inom sig* enligt 12 kap. 16 §.

regeringen. Suppleanter ska inte utses till krigsdelegationen.	
Om en ledamot får varaktigt förhinder när delegationen har trätt i riksdagens ställe, utses en annan riksdagsledamot till ersättare på det sätt som anges i 12 kap. 14 §.	*Suppleanter ska inte utses till krigsdelegationen.* Om en ledamot får varaktigt förhinder när delegationen har trätt i riksdagens ställe utses en annan riksdagsledamot till ersättare på det sätt som anges i 12 kap. 14 §.
	Förberedelse av krigsdelegationens arbete
	11 a § *Krigsdelegationens ordförande och vice ordförande ska förbereda delegationens verksamhet för den händelse att delegationen träder i riksdagens ställe.*
	Bestämmelser som tillämpas i den förberedande verksamheten
Tilläggsbestämmelse ***13.11.2*** *Bestämmelserna i 7 kap. 16 och 20 §§ samt tilläggsbestämmelserna 7.15.1 andra stycket och 7.15.3–7.15.4* tillämpas på krigsdelegationen när den inte är i riksdagens ställe.	*Tilläggsbestämmelse* ***13.11 a.1***[1] *Följande bestämmelser ska* tillämpas på krigsdelegationen när den inte är i riksdagens ställe*:* *– 7 kap. 16 § om sammanträden inom stängda dörrar,* *– 7 kap. 20 § om tystnadsplikt,* *– tilläggsbestämmelse 7.15.1 andra stycket om kallelse,* *– tilläggsbestämmelse 7.15.3 om sammanträden samtidigt som kammarsammanträden,* *– tilläggsbestämmelse 7.15.4 om protokoll.*
***Förordnande* att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe**	***Beslut* att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe**
12 §	
För beslut att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe enligt 15 kap. 2 § regeringsformen sammanträder Utrikesnämndens ledamöter på kallelse av talmannen *eller, vid förhinder för talmannen,*	För beslut att krigsdelegationen ska träda i riksdagens ställe enligt 15 kap. 2 § regeringsformen sammanträder Utrikesnämndens ledamöter på kallelse av talmannen*, två av nämndens övriga ledamöter*

[1] Senaste lydelse av tidigare tilläggsbestämmelse 13.11.2 2021:1118.

en vice talman, eller på kallelse av två av nämndens övriga ledamöter.	*eller statsministern. Vid förhinder för talmannen får en vice talman utfärda kallelsen. Till sammanträdet ska även statsministern kallas.*
Förhandlingarna leds av talmannen, av en vice talman eller, om ingen av dem är närvarande, av ålderspresidenten.	*Ordförande vid sammanträdet är* talmannen, en vice talman eller, om ingen av dem är närvarande, ålderspresidenten.
Om det vid omröstning till beslut blir lika röstetal, gäller ordförandens mening.	Om *riket är i krig och* det vid omröstning till beslut blir lika röstetal gäller ordförandens mening.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Bestämmelserna i 13 kap. 11 § i den nya lydelsen tillämpas första gången när riksdagen väljer krigsdelegation valperioden efter den valperiod som pågår vid ikraftträdandet.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i riksdagsordningen

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 13 § riksdagsordningen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt bilaga 2	*Utskottets förslag*
	9 kap.
	13 §[1]
Om en proposition *eller* en framställning måste behandlas skyndsamt får riksdagen, på förslag av regeringen eller det riksdagsorgan som lämnat framställningen, besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl.	Om en proposition*, en skrivelse,* en framställning *eller en redogörelse* måste behandlas skyndsamt får riksdagen, på förslag av regeringen eller det riksdagsorgan som lämnat framställningen *eller redogörelsen*, besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl.

Om regeringen genom en proposition underställer riksdagen en förordning eller ett beslut för prövning får riksdagen besluta om förkortad motionstid på förslag av talmannen. Talmannen ska samråda med gruppledarna inför ett sådant förslag.

Riksdagen får på förslag av talmannen besluta att förlänga motionstiden om det finns särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2027.

[1] Senaste lydelse 2026:000.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 41 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
41 kap.	
2 §[2]	
Föreskrifterna i 7 kap. 1 § samt 8 kap. gäller inte ledamot av riksdagen, när det är fråga om uppgift som ledamoten har tagit emot under utövandet av sitt uppdrag. Föreskrifter om tystnadsplikt finns för riksdagsledamöter i 10 kap. 12 § regeringsformen samt 6 kap. 8 §, 7 kap. 20 § och tilläggsbestämmelse *13.11.2* riksdagsordningen och för den som i övrigt är knuten till Utrikesnämnden i 10 kap. 12 § regeringsformen.	Föreskrifterna i 7 kap. 1 § samt 8 kap. gäller inte ledamot av riksdagen, när det är fråga om uppgift som ledamoten har tagit emot under utövandet av sitt uppdrag. Föreskrifter om tystnadsplikt finns för riksdagsledamöter i 10 kap. 12 § regeringsformen samt 6 kap. 8 §, 7 kap. 20 § och tilläggsbestämmelse *13.11 a.1* riksdagsordningen och för den som i övrigt är knuten till Utrikesnämnden i 10 kap. 12 § regeringsformen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[2] Senaste lydelse 2021:1120.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026